

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

A tegnapi romjain

Mióta a fejlődés tudománya annyira haladt, hogy elfogadható rendszerben tudja elénkvetíteni azt a pályát, melyet az ő-s-plazma az emberré-lételig megfutott: elég valószínű körvonalakban látjuk a haladás egyes fázisait, de ugyanakkor a fejlődés örök törvényét is, mely szerint: „nincs ugrás a természetben, sem a társadalom evolúciójában”.

Az út előre gravitál, iránya egyenes, ütem-mérete lassu, bár nem egyenletes. Visszatér olykor egy-egy idő, mikor a mozgás megáll és elpihen. Majd nagy zökkenő követi, megrázza és továbbhaladásra serkenti. Am a nyugvás elhízott kinövéseit éppúgy, mint a döccenők kilengéseit a változhatatlan törvény egyaránt lenyeli. Korcsot, aberrációkat, szélsőségeket semmi irányban nem tűr: a szabály szigorú.

A ma társadalmi is rázkódást hever. Látjuk ezt arról a riadt kapkodásról, mely minden téren tapogatózik és orientáció után kiált. Ember-egyedek és népközösségek dörzsölik a szemüket, nem találva sem önmagukat, sem pedig egymást. Túl-hosszu ideig haladtunk zavartalanul. Túl-nagyot találtunk zökkenni. A rend kapcsai kioldódtak, az erkölcsi világnézet szálai megszakadtak. Egyik vége még a mult felé tendál, míg a másik jóval előre fut, természetes hát, hogy ily módon az élénktároló kép is zavaros, kusza.

Mindennapi példák kínálkoznak. Elég valamely napilap oldalait végigforgatni, összehasonlítani egy tizenöt év előtti dátumot a maival. Röviddel előbb került kezembe egy ilyen példány. Azt olvasom belőle egy jeles miniszter expozéjában, hogy: „a világ a demokrácia jegyében halad előre”... Azt olvasom továbbiakban, hogy egy gyűlés Marxnak a középiskolákban való rendszeres ismertetését követeli, hogy egy másik a párbaj intézménye ellen foglalt állást és még sok mindent, ami a közt — a maga idejében — bizonytalansággal érdekelte is.

Miről számolhat be ezzel szemben a ma társadalmi állapotát, világfelfogását regisztráló sajtó? Marx tanaira egyik helyet a fascizmus, más helyet a fajvédő, sovén különhatárolódás vág gúnyos grimaszt. Az emberiség egy része a vörös diktatúráig szédült előre, míg másik felekezeti különbségek fölött bibelődik. Az erő sodronya, mely a nő minden téren való egyenrangúsításának feszített vázat, viszont: csak nemrég, itt, Nagyváradon tűzött hegyére egy női ügyvéd-oklevelet, megmagyarázhatatlan következetlenséggel élelve ki a demokratizálódás másirányú hanyatlását.

De sodronyok állnak ki, kúsza, különös érzékenységu végekkel nemcsak a dolgokból, az egyesekből: a sajtóból is. A bizáralat, mely eddig — főképp itt Erdélyben — szélsőségesen engedékeny volt: ma minden levél mögött bogarat bogarász és nyes, vag, kérlelhetetlenül. A napi hírek megapadtak, ellenben a nyilatkozat-háboru annál inkább föllendült, polémia polémiát kerget és a nyílt-tér rovát is hasonlíthatatlanul többet könyvel.

Nem véletlen azonkívül, hogy a padlásszobák nyomor-filmeket nagygyrészt kasszálták a nézőközönség igényeit, izlését fürkésző vállalatok. Helyettük Cyrano

érdekes, fantasztikus alakja vonult elő. De nemcsak a filmen peregnék lovagias ügyek, hanem a mesék vásznáról újból lelépve, a mindennapi életben is. A szóváltások se ritkák: a tettlegességgé lobbanó viták kávéházakban, éttermekben és más nyilvános helyeken fülünk hallatára peregnék le. Mindenki érzékeny, izguló, kényes; mintha paprika volna a levegőben!

Idők változását, vagy nagy fordulatokat érezne talán a társadalom barométere? Aligha. Sokkal valószínűbb, hogy az erők helyzetkedésének, a tegnapi romjain újra-építkezésnek zűrzavara ez. Túl-nagyot rán-

dultunk, sok fonál elszakadt. Újból összefonásuk nem megy sűrűlőds, szembeszökő csomók nélkül. Amj szélsőségesen előrefutott: keresi a szál másik végét visszafelé, míg a lemaradt kinyúlik, feszül, hogy a bekapcsolódás normál-pontját elérhesse. A hinta ingadozása: egyensúlyozás ez a sok paradoxon, mely végeredményében mégis a továbbfejlődés árkait mélyítgeti, ahol a túlzások fölöslege lefolyik és a rázkódás után tájékozatlanul maradt társadalmi világfelfogás örök törvényü igazságai száma új utakat nyit.

A népszövetség vezértitkára Romániában

Bukarestből jelenti a Rador: A Népszövetség központi titkársága értesítette a román kormányt, hogy a Népszövetség vezértitkár-helyettese Avenol vezetésével bizottság érkezik Romániába. A Népszövetség kiküldöttjei között lesz Hodin is, a Népszövetség információs irodájának vezetője. Céljuk a gazdasági helyzet tanulmányozása és szoros kapcsolat teremtése a Népszövetség és a romániai sajtó között. E tekintetben nem tesznek különbséget a romániai idegen nyelvű sajtóval szemben sem.

Párisi szikratávirat jelenti a Rador: A jóvátételi bizottság Barthou elnök-

lásával ülést tartott, amelyen a román-német konfliktust tárgyalták. A bizottság legközelebbi ülése április 23-án lesz és a most lefolyt tanácskozásról csupán annyit adtak ki hivatalos közlésre, hogy a napirenden volt problémákat illetően döntés nem történt. Magánjelentések szerint azonban a Havas ügynökség megállapítja, hogy a jóvátételi bizottság elhárította magáról a román-német konfliktus rendezése ügyében a kompetenciát. Egyben felhívta Romániát és Németországot, hogy kormányaik közbenjöttével közvetlen tárgyalásokat kezdjenek és igyekezzenek azon megegyezésre jutni.

Benes nem tartja szükségesnek a dunai konföderációt

Prága, április 2. Benes dr külügyminiszter a szenátus külügyi bizottságában ma részletes expozét mondott az európai biztonság megszilárdítása és a béke állandósítása érdekében megindult diplomáciai küzdelemről.

Benes dr előbb részletes történelmi visszapiantást vetett e kérdés eddigi diplomáciai fejleményeire, majd a rajnai határok biztosítására és a döntőbírói szerződésekre vonatkozó német emlékirattal foglalkozott. A mi információink szerint — mondotta Benes — a német memorandum lényege abban áll, hogy Németország nyugaton véglegesen és ünnepélyesen elismeri a status quot, valamint a versaillesi békeszerződés rendelkezéseit, a keleti határok tekintetében azonban ugyanarra az álláspontra helyezkedik, amelyet valamennyi francia kormány a legutóbbi háború előtt Elzász-Lotharingia tekintetében elfoglalt, vagyis Németország mint hogy aláírta a versaillesi szerződést, azt be is fogja tartani. Németország tehát be fogja tartani a szerződést és a maga részéről sohasem fog háborus konfliktust előidézni, még a keleti határok tekintetében sem.

— Lehetetlennek tartjuk — folytatta Benes — hogy a garancia-egyezmény megformálásánál a békeszerződésnek

akár a *saint-germaini*, akár a *trianoni* békeszerződés által biztosított jogaink bármilyen módon érintésének, vagy gyöngöttetésének.

A béke és a békeszerződések stabilizálásának új korszakát jelentő garancia-egyezmény szükséges kiegészítésének tartjuk Németországnak a Nemzetek Szövetségébe való belépését s ezzel azoknak a kölcsönös terheknek és kötelezettségek-

nek vállalását, amelyek a népszövetségi egyezségkormányból adódnak.

Annak a meggyőződésnek adtam kifejezést, hogy egy ilyen egyezmény csak első lépést jelenthet és a Nemzetek Szövetségének egészé alatt szükségszerűen további garancia-egyezményekre fog vezetni, amelyek vezetül, épp úgy, mint ahogyan a német memorandum jelezte, vagy általánosan, vagy külön európai garancia-egyezményhez vezethetnek, vagyis végeredményben a genfi jegyzőkönyv elveire.

Benes azután megjegyezte, hogy a békebiztosítók végleges rendezésének feltétele az is, hogy Oroszország is vegyen részt.

Az osztrák problémával szemben elfoglalt álláspontot Benes változatlanul mondotta. Bizonyos, hogy a szanalási processzus igen nehéz és hogy a jövőben számos gazdasági és pénzügyi nehézség merül fel. Remélem azonban — mondotta Benes, — hogy jóakarát és megfeszített munka mellett a Népszövetség osztrák szanalási munkája eredményes lesz. A Németországhoz való csatlakozás tervét nem tartom szükségeseknek. Bizonyos az is, hogy az előterjesztett garancia-egyezmény ebben az értelemben is egyszerűen meg fogja mutatni, hogy mindazok, akik e kérdésben érdekeltek, ragaszkodnak az aláírt szerződések rendelkezéseire.

Nem tartom szükségeseknek a dunai konföderációra, vagy valamely másra vonatkozó terveket sem.

Benes végül bejelentette, hogy a kisantant legközelebbi értekezletét május havában tartják meg és hogy ezen az érte-

kezleten újból megerősítik és hangsúlyozzák a kis-antant eddigi politikáját.

Benes így fejezte be beszédét: Szilárd elhatározásunk, hogy nem mondunk le egyetlen jogunkról sem, elért biztosítékaink egyikéről sem. Mint eddig, úgy ezután is az általános béke erősítésén fogunk munkálkodni.

Benes dr. expozíciója után vita indult meg, melyben a koalíció és az ellenzék szónokai, német részről a német demokrata egységes párt, a keresztényszocialista és a német szociáldemokrata párt szónokai vettek részt.

Benes dr. ezután ismét felszólalt, hogy a hozzá intézett kérdésekre válaszoljon. A kis-antant vonatkozóan kijelentette, hogy a kis-antantnak, mint eddig, úgy most sincs támadó célja. Biztosra veszi az események olyatén fejlődését, hogy kapcsolataink az egyes utódállamokkal és a kis-antanthoz nem tartozó államokkal is szorosabb lesz, amit az ausztriai példa is mutat. Lengyelországgal való szerződés után a kis-antant és Lengyelország között is bizonyára nagyobb politikai együttműködés jött létre.

Zimák (cseh szociáldemokrata) szenátor kérdésére Benes a magyar felsőházról és a Habsburgok felsőházi tagságáról kijelenti, hogy ebben a tekintetben értesülést szerzett, az ügyet továbbra is követni fogja és mielőbb a kérdés olyan stádiumban lesz, hogy jogi szempontból a törvényjavaslat tényleges szövege megvizsgálható és ha ez a szöveg a szövetségesekkel kötött szerződéseknek és kötelezettségeknek ellentmond, akkor a megfelelő fórum előtt eljár abban az irányban, hogy ezt az ügyet kellőképpen oldják meg.

Londonból jelentik: Chamberlain külügyminiszter tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta a lengyel követet. Az angol miniszter a leghatározottabban hangsúlyozta Lengyelország kövele előtt, hogy

Anglia semmiképpen sem hajlandó a lengyel határokat Németországgal, vagy pedig Oroszországgal szemben garantálni.

A lengyel követ erre azt hangoztatta, hogy Franciaország bizonyosan hajlandó a francia-lengyel szövetséggel biztosítani a határokat.

Chamberlain nyomban figyelmeztette a lengyel követet, hogy Németország mindenkor kész lemondani az agresszív háborús politikáról, viszont a francia kormány következetesen elkerülte, hogy Lengyelországnak bármiféle katonai támogatást nyújtson.

Nikkelező!

Ezüstözés, nikkelezés, sárga-vörös rezezés, oxidálás.
ZOMANCOZAS. Rézágak csiszolása, féregmentesítése.

GROSZ, Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14.

Mindenféle drogua, betegápolási és háztartási cikket, gyógyborokat, likőröket, rumot, teát, cacao, kosmetikai cikkeket, parfümök, kölnivizeket a legelőnyösebben

Barna Miklós

„ANGYAL” drogeriájában vásárolhat,
Bulevardul Regele Ferdinand 1. sz. alatt.

Új törvény a bérlők kilakoltatásáról

Irla: Dr. Lengyel Zsigmond

A Monitorul Oficial március hó 29 én közölte és ekként ezen napon lépett életbe az „Építkezések előmozdításáról” szóló és 1921 július 23 án meghirdetett törvény módosítását tárgyzó új törvény.

Már az 1921-ben életbeléptetett törvény megengedte azt, hogy kereskedelmi góczpontokban nagyobb épületek emelhetése érdekében, a törvényben előírt feltételek fennforgása esetében a lakásbérleti törvény rendelkezései felfüggesztessenek, azonban ezen rendelkezések csak a végrehajtási utasításban meghatározott zónákra terjedtek ki és egyéb területekre csak a törvény életbeléptetésétől számított négy év elteltével lettek volna kiterjeszthetők. Ezenkívül a törvény szerint az építkezni szándékozó tulajdonos egy évvel előzőleg volt köteles felmondani bérlőjének és a törvény szigorúan kördírtá az emelendő épületek minőségét, rendeltetését, vagyis oly rendelkezéseket tartalmazott, melyek a kitűzött célt, az építkezések előmozdítását és ennek eredményeként a lakásnépszerűségét, épenséggel nem szolgálták.

A tapasztalat igazolta is, hogy a törvénynek nem lett semmi gyakorlati eredménye és úgy látszik, ez vezette a kormányt az új, módosított törvényjavaslat előterjesztésére. A most életbeléptetett törvényi rendelkezések lényeges könnyebbségeket foglalnak magukban. Ezek szerint ugyanis azon tulajdonosok, akik régi épületeik helyébe új, nagy épületeket emelni kívánnak, a lakásbérleti törvény rendelkezései felfüggesztése iránti keresetüket az ingatlanuk fekvése szerint illetékes törvényszék elnökéhez nyújthatják be és a törvényszéki elnök az eljárás a rezálbeli perrendtartásban előírt gyorsított eljárás szerint köteles lefolytatni. Ebben a kérvényben a tulajdonosok igazolni tartoznak azt, hogy bérlőjükhöz előzőleg hat hónappal felmondottak és biztosítottak tartoznak nyújtani arra nézve, hogy azonnal meg fogják kezdeni az építkezést és azt megszakítás nélkül be fogják fejezni.

Ezen feltételek fennforgása esetében a törvényszéki elnök elrendeli a lebontandó házban lakó bérlők kilakoltatását, úgy és akként azonban, hogy a kilakoltatás csak a hat havi felmondást követő május, vagy november 6-án lesz eszközölhető. A hozott határozatot ellentmondással meg nem támadható és kizárólag felelősségen van ez ellen helye, mely a határozat meghirdetésétől számított 5 nap alatt adandó be.

Azon tulajdonosok, akik a törvény ezen kedvezményeit igénybe veszik, a kilakoltatás elrendelésétől számított két év alatt kötelesek befejezni a szándékolt építkezést, de már az első évben kötelesek ezen munkálatokat megkezdeni és ha ezen kötelezettségüknek eleget nem tesznek, úgy a munkügyi minisztérium,

vagy pedig a kilakoltatott bérlő által előterjesztett kérelemre a kilakoltatott bérlő által legutóbb fizetett bér negyvenszeresének megfelelő évenkénti összeg fizetésére lesznek kötelezve, amelynek fele a kilakoltatott bérlő, másik fele pedig a munkügyi minisztériumot fogja megilletni, mely azt munkássegélyezési célokra fogja felhasználni. Ez a bírság a bérlő szerződése és illetve a bérleti törvény szerinti bérviszonymeghosszabbítás egész időtartama alatt terheli a mulasztó tulajdonost.

A fenti törvényi rendelkezésektől tehát látható, hogy az építeni szándékozó tulajdonosok és főleg azok, akiknek háza a teljes összeomlás veszélyének vannak kitéve és akiket eddig az a körülmény gátolt az építkezések megkezdésében, hogy dacára a bérlőket fenyegető életveszélynek, mégsem voltak képesek őket házaikból kilepíteni, most már a lakásbérleti törvény rendelkezései ellenére is kérhetik bérlőik kilakoltatását. Sajnos, hogy a törvényhozás nem gondoskodik arról, hogy ezen kilakoltatott bérlők hol találjanak elhelyezkedést. Az is fogyatékosága a törvénynek, hogy nem ad határozott utmutatást arra nézve, hogy a tulajdonosok a bérleti törvény felfüggesztése iránti keresetüket azonnal benyújthatják-e, vagy pedig előzőleg be kell-e várni a törvényben előírt hat havi felmondási idő lejártát.

Az ezen jogterületen érvényben álló perrendtartás rendelkezései szerint azonban arra tekintettel, hogy e perben valamely lakás, vagy más helyiségnek naptilárag meghatározott időpontban visszabocsátásáról van szó, nézelem szerint a pert a felmondás megtörténte után azonnal meg lehet indítani és a bíróság a kilakoltatást a felmondási hat hónap lejártá után következő május, vagy november 6-ára rendeli el, már annál is inkább, mert ellenkezőben a gyorsított eljárással elintézendő peres eljárás befejezése a végtelenbe odázódna el.

Kenyeret az elbocsájtott levélhordóknak

A nagyváradi posta azokat a levélhordókat, akik az államnyelvet nem tudták tökéletességgel elsajátítani, tudvalevőleg április elsején kieserelte s helyükbe román anyanyelvű új levélhordókat alkalmazott. A kenyértelemm vált régi levélhordók, a kik közül többen emberöltős munka után baktatnak a kényszerű munkanélküliségbe, ma még tanácstalanul állnak sorsuk előtt. Az állásukat veszített levélhordókkal szemben most már a társadalomnak volna kötelessége, hogy új alkalmaztatásukról gondoskodják. Minthogy pedig ezek a kipróbált, becsületes emberek általában nem nagy igényűek, elhelyezésük épenséggel nem ütközik különös nehézségekbe.

Alábbiakban egy levelet közlünk, a mit az elbocsájtott levélhordók ügyében

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, pénteken utoljára

A rejtelmek háza

III. és IV. része.

A gyönyörű film kifejlődése és befejezése. A legérdekesebb cselekmények.
Elővételi pénztár d. e. 10 órától. Elővételi pénztár d. e. 10 órától.

Jön: **A végzetes eskü** Jön:

Atlantic film!

Atlantic film!

Ha húsvétra olcsón akar cipőt vásárolni, úgy szerezz be szükségletét április hó 8-ig, szerdáig, a **Selejtes cipőáruházban** mert csütörtöktől kezdve zárva lesz

írott cikkünkre nemes feleletként kapunk. A levél így hangzik:

A Nagyvárad tekintetes szerkesztőségének. Mélységes részvétellel olvastam a szegény elbocsátott levélhordókról szóló közleményt. Ha volna közöttük olyan nőtlen ember, aki házmester címmel hetesi teendőkre (udvar s melléképületek tisztántartása, kert gondozása stb. stb.) vállalkoznék, azonnal alkalmaznám. Fizetése: lakás, teljes ellátás, fűtés, mosás, vizlágitás és havi 400 lei. No meg kitűnő bánásmód. Az illető ma d. u. 4-5 óráig jelentkezzék lakásomon: Bulevardul Bucuristilor (volt Káptalanor) No. 21, Nagyvárad, 1925. április 2. Kíváló tisztelettel: Molnár Kálmán, apátkanonok.

Molnár apátkanonok levelének jóleső érzéssel adunk helyet a Nagyváradban. Egyrészt azért, mert ez a gyors, segítőszándék a legtöbb postai személyzetkicserülés áldozatai közül legalább egy ember feje felől haladéktalanul eloszlatja a gond felleget. De a dicséretes elhatározásnak reméljük azon túl is meglesz a maga jóhatása, hogy egy a sok elbocsátott levélhordó sorából tényleg álláshoz jut. A hábozás nélküli emberi segítő gesztusnak példát kell teremtenie. Az elbocsátottak bizonyára megköszönik és meghálálják a nekik juttatott födelet és darab kenyéret.

Uj pénzügyigazgató érkezett Nagyváradra

Vasilescu adminisztrátor átvette a pénzügyigazgatóság vezetését

Hónapok óta függőben van a nagyváradi pénzügyigazgatói állás betöltése. Egy időben az a hír terjedt el, hogy Coroiu Sándor helyét Ilescu C. subadminisztrátor fogja betölteni. A hír mindenki szívesen fogadta, mert Ilescu jóakaratu, konciliáns ember, aki szívesen és udvariasan állott a közönség rendelkezésére és minden ügyet a legnagyobb jóakarattal kezelte. A kereskedők és gyárosok körében is mindenkor a legjobb véleményül voltak felőle, holott éppen ez a két társadalmi réteg hozott fel legtöbb panaszt Coroiu ellen.

Tegnap került megoldásra a régóta húzódó ügy. A hajnali vonattal Nagyváradra érkezett I. Vasilescu, a pénzügyminiszterium volt főtitkárja, aki magával hozta az adminisztrátori kinevezést, amelyet maga Bratianu pénzügyminiszter hagyott jóvá.

Az új adminisztrátor képzett ember. Jogi végzettsége mellett a kereskedelmi akadémia diplomáját is megszerezte. A pénzügyminiszteriumban igen fontos részortot látott el.

Vasilescu adminisztrátor tegnap vette át a pénzügyigazgatóság vezetését. Reméljük, hogy magas hivatalában azon fog törekedni, hogy a város lakosságának az érdekeit is szem előtt tartsa.

Ilescu subadminisztrátor ebben a minőségben továbbra is fontos pozíciót fog betölteni az egész város közönségének megérdemelt elismerése mellett.

Hivatalosan megállapították, hogy Pödör lőtte magát főbe tegnap délután a csehországi Sternbergben

Budapest, április 2. Részletesen beszámoltunk már arról a szenzációs fordulatról, amely Leirer Amália gyilkosának ügyében bekövetkezett. Bécsből érkezett táviratunk, mely szerint Pödör Gyula az Olmütz melletti Mährisch-Sternbergben közvetlen elfogatása előtt öngyilkosságot követett el, érthető feltűnést keltett. Hivatalosan is megállapítást nyert tegnap, hogy a sternbergi kis hónapos szobában öngyilkossá lett Schlesinger Jakab azonos Pödör Gyulával, a Teréz-körúti gyilkossal.

A morvaországi revolverlövés pontot tett a gyilkosság nyomozása után. Hacsak Pödör írásában nem hagyott hátra valami magyarázatot, vagy utbaigazítást, akkor sohasem fog kiderülni, hogy a betörő hogyan került a dédelgetett barátnő közelébe, hogyan állított be hozzá, miképpen határozta el a gyilkosságot és hogyan hajtotta azt végre.

A szerencsétlen áldozat hetek óta csendes és hallgatag lakója a rákoskeresztúri temető kriptájának, a gyilkos pedig a sternbergi temető halottasházának asztalán fekszik kiterítve. Szavukat, vallomást emberi fül többé nem fogja hallgatni. És ha újabb részletek vagy momentumok merülnének fel ez ügyben ezután, azok már nem lehetnek egyebek, mint következtetések vagy kitalálások.

Szemtanuja a gyilkosságnak nem volt. Bolla legalább is tagadja, hogy résztvevő volna benne és így sohasem fog kiderülni, hogy mi történt a Teréz-körúti lakásban az elmúlt karácsonyt megelőző napokon.

Pozsony, április 2. Március 23-án, hétfőn délelőtt, két fiatalember jelent meg Mährisch-Sternbergben Biesch Frigyes ottani könyvkereskedő lakásán.

Az idősebbik előadta azt a kérését, hogy barátja részére lakást óhajt szerezni, ki hosszabb időre jött Sternbergbe.

Barátját Schlesinger Jakab néven azonnal be is mutatta Biesch Frigyesnek, akivel csakhamar megegyeztek, mert történetesen volt egy kiadó szobája. Mikor a lakásra nézve már megegyeztek, a napi étkezési ellátásról kezdtek tárgyalni és ennek indoklásul azt hozták fel, hogy Schlesinger Jakab beteges ember, aki egyelőre pihenni akar és nem járhat vendéglőbe. Biesch Frigyesné készségesen teljesítette a kérést és is minden tekintetben megegyeztek. Schlesinger Jakab elfoglalta a kijelölt szobát, amelyet egész héten egy percre sem hagyott el. Állandóan ágyában feküdt, betegségéről panaszkodott s csak az étkezés alkalmával kelt fel.

Biesch Frigyes és felesége teljesen meg voltak elégedve csendes lakójukkal, de meglepetésüket a tegnapi napon nagy meglepetés és ijedség váltotta fel.

Tegnap délután 2 órakor megjelent Bieschék lakásán Sefcsik olmützi rendőrfőfelügyelő egy csendőrmesterrel és három civilbe öltözött bűnügyi tisztviselővel. Az asszony nagyon megijedt a szo-

katlan vendégek láttára, de mikor felvilágosították, hogy csak Schlesinger Jakabról óhajtanak egyetnást megtudni, megnyugodott. Erre az asszony előadta mindazt, amit Schlesinger Jakabról annak beköltözése óta tudhatott. Sefcsik rendőrfőfelügyelő ekkor azt mondta Bieschéknek, hogy okvetlenül beszélni akar Schlesingerrel.

Schlesinger szabadkozott az előtte ismeretlen személyek bebocsátása ellen, beígért hangoztatta, de a következő percben már belépett a szobába Sefcsik rendőrfőfelügyelő a bűnügyi tisztviselőktől követve.

Amikor Schlesinger meglátta a belépőket, magára rántotta paplanát és a következő pillanatban revolverlövés hallatszott.

Sefcsik rendőrfőfelügyelő, valamint a kíséretében lévő is revolvért rántottak, mert azt hitték, hogy Schlesinger támadni akart. De amikor látták, hogy Schlesinger mozdulatlanul hever az ágyban és hőrög, azonnal az ágyhoz ugrottak és lerántották a takarót. Rémes látvány tárult szemük elé. Ott hevert holtan Schlesinger Jakab, aki a rendőrségi személyek belépésekor elővette a vánkosa alatt rejtőgetett revolvert és szájába lőtt. A golyó a koponya hátsó részén jött ki és szétrombolta az agyvelőt. Hatalmas vérsugár ömlött Schlesinger száján. A vér csakhamar előtört az egész ágyat.

Sefcsik azonnal hozzáfogott az állítólagos Schlesinger ruháinak és egyéb holmijainak átvizsgálásához és közölte Bieschnél is, hogy lakója ellen mi a rendőrhatalom gyanúja.

Sefcsik rendőrfőfelügyelő nyomában ujjlenyomatokat vett az öngyilkosról és a daktiloszkópiai vizsgálat során minden kétséget kizáróan megállapították, hogy az állítólagos Schlesinger Jakab nem más, mint Pödör Gyula, Leirer Amáliának régóta körözött gyilkosa.

Ruháiban különféle iratokat találtak, amelyek azonban „Bochnar” névre voltak kiállítva. De Sefcsik főfelügyelő nem jött zavarba s megállapította, hogy Bochnar egy általa is igen jól ismert notórius betörő. A hatósági személyek intézkedésére az öngyilkos Pödör Gyula holttestét beszállították a sternbergi kórház halottasházába. Sternbergben futótűzként terjedt el Leirer Amália gyilkosának feltalálása és öngyilkossága s csakhamar hatalmas kiváncsi tömeg gyűlt össze a halottasház előtt.

Az olmützi rendőrség Pödör Gyula—Schlesinger Jakab sternbergi szerepléséről úgy értesült, hogy a Brünneben letartóztatásban levő Bochnár bevallotta, hogy Schlesinger Jakab tulajdonképpen nem más, mint Pödör Gyula, a régóta keresett rablógyilkos, aki most hamis név alatt tartózkodik Sternbergben és tulajdonképpen

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSTÓ-ÁRUHÁZBAN.

Saját készítésű antilop, lag és színes

Cipők 400-, 500-, 600 lei,
míg a készlet tart.

Gáll, Bulev. Regele Ferdinand 7-a.

Földes
modern cimfestő műterme

Strada Saguna (Kapucinus-u.) 19

MOLNÁR FERENCZ
A Pál-uccai fiuk

Diákregey. 7 felvonásban.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

OCEAN-FILM 3-7, péntek, kedd

OCEAN-FILM 1925. április

Nemecsek Ernő gitt-egyleti titkár, a Pál-uccai grund kapitánya pedig örök csendességben, felfüggetlenül lehunyt szemmel felelő kúdt hanyatt az ágyban s most már bizonyos volt róla, hogy semmit nem lát és semmit sem hall mert a Nemecsek kapitány látsáért és hallásáért eljötték az angyalok és elvitték, ahol csak az olyanok hallanak édes muzsikát és látnak fényes tündöklést, mint amilyen Nemecsek kapitány volt.

(Pál-uccai fiuk).

az ő (Bochnár) iratait használja esetleges igazolásul.

De a legértékesebb adatokat mégsem Bochnár, hanem egy Dohnal Leó nevű sternbergi ügynök szolgáltatta az olmtüzi rendőrségnek. Ez a Dohnal Leó degenerált ember, akit a múlt évben hamis bukás gyanúja miatt tartóztattak le. Az olmtüzi kerületi bíróság fogházában ült vizsgálati fogságban, ahol egy cellába került az ugyancsak ott tartóztatásban levő Pödör Gyulával, akit különböző manipulációkért hosszabb időre ítéltek az olmtüzi hatóság.

Dohnal Leó közölte az olmtüzi rendőrséggel, hogy amikor Leier Amália meggyilkolásának híre kaptant, Pödör még rövid ideig Budapesten bujkált, de azután sikerült megszöknie Budapestről.

Szökése után nemsokára Pödör felkereste őt, mint régi barátját és segítségét kérte. Tőle telhetőleg segített is rajta és elvitte Biesch Frigyes sternbergi könyvkereskedőhöz, mert tudta, hogy ott van kiadó szoba.

Schlesinger Jakab néven mutatta be Pödör Gyulát Bieschnek, akiket megkért, fogadják lakásukba beteges barátját és azt is magára vállalta, hogy a lakás, valamint barátjának élelmezési költségeit készséggel fedezi. Dohnal kérését Biesch teljesítette is.

Pödör Gyula, alias Schlesinger Jakab, ki sem mozdult Bieschknél bérelt szobájából. Rossz sejtelmek gyötörték, érezte, hogy nem sokáig élvezheti — habár bujkálva és rettegetve — az arany szabadságot. Állandóan ágyban fektett. Szökése óta mindig revolvért rejtgetett magánál, mert retteget a letartóztatástól.

Fel volt fegyverezve minden eshetőségre és revolverét sternbergi szobájában állandóan a vánkosa alatt rejtgette.

Csak így sikerült az öngyilkosság elkövetése is, amikor Sefcsik rendőrfelügyelő, akit egyébként jól ismert már, társaival belépett a szobába s látta, hogy az, amitől állandóan rettegett, felfedeztetése és letartóztatása elkövetkezett és minden menekülési kísérlet lehetetlen, magára rántotta a takaróját és a vánkosa alatt rejtgetett revolverral szájába lött, így óhajtván elkerülni, hogy Leier Amália kegyetlen módon történt meggyilkolásáért és kirablásáért a földi igazságszolgáltatás sújtó kezétől nyerje el megérdemelt büntetését.

Az olmtüzi rendőrség nyomozásának adatai szerint Bochnár, akinek igazoló iratait Pödörnél megtalálták, szintén tudott arról, hogy a Leier Amália lakásáról elrablott ékszereknek még hiányzó része hol van elrejtve. Bochnárt azonnal valótorra fogták és ez be is ismerte, hogy tényleg tud az elrejtett ékszerekről. Valószínűsítés előadta, hogy a hiányzó ékszerek egyrésze Budapesten, a külső Váci úton van elrejtve, míg a hiányzó értékek nagyobbik része Pödör egy kassai cimborájánál van eldugva.

Az olmtüzi rendőrség a vallomás során nyert értékes adatok alapján most ebben az irányban folytatja a legerélyesebb nyomozást.

של פסח
husvétii fűszer
legelősbő

Weinstein
Testvéreknél
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-
utca) 15. Telefon 10-95.

Huszonkilenc házaspárt választott el tegnap a bíróság

A törvényszék polgári tanácsán Udrescu bíró előtt napok óta a válóperek egész sora folyt le. Szinte tragikus, hogy a házasság szentségében való hit mennyire megváltozott. Különösen a falvakban fogják fel könnyen a házasság és válás processzusát. A városban szinte mindennapi és sok olyan férfi van, aki 4—5 válóperrel dicsekedhet.

Tegnap 39 pár állott Udrescu bíró előtt. A törvényszék is engedett már a régi gyakorlatból, amikor a válást a lehető legkorábban belső megakadályozták és nagyon sok olyan eset volt, amikor a vizsgálókodó házastársak a válás hosszú ideje alatt meggondolták a dolgot és kibékültek.

Most annyi válóper folyik a bíróság előtt, hogy azokat a végtelenségig huzni lehetetlen volna.

A harminckilenc pereskedő házaspár közül Udrescu bíró huszonkilencet tegnap jogerősen elválasztott.

De a beadott válókereseteknek az egész sora vár még letárgyalásra.

Az ugynevezett „pikáns” válópereknek száma módfelett lepadt. Legtöbbször kölcsönös gyűlölet miatt kéri a házasság felbontását és a váló párokat a folyosón várják az új jelöltek, akikkel tovább akarják leélni a nem éppen rózsás életet.

Jorga beszéde a politizáló püspökökről

A kamara tegnap folytatta az ortodox román egyházak egyesítéséről szóló törvényjavaslatot. Jorga mondott nagy beszédet. Előszörban a liberális pártot támadta, amely csupán azért avatkozik be Erdély életébe, hogy intrikáljon. Antiklerikális irányzat kapott lábra, a kormány semmibe veszi az egyházat, a kolostorokat megfosztják vagyonuktól. A püspökök a liberális párt politikája következtében elveszítik tekintélyüket. Püspökké tettek egy nyilvános botrány útján elvált férjet, akinek nem volt egyéb érdeme, minthogy a liberális párt politikáját szolgálta. (Jorga itt Triteanu Lucian románi püspökre céloz, akinek elvált felesége tudvalegileg Górához ment feleségül.) A püspökségek borralaválva válnak politikai szolgálatokért. A szemérményeket hitetlenek és hipokriták töltik meg. Ez mind a liberális párt műve. Jorga ezután analizálta részletesen Lepadatu törvényjavaslatát és felalkozott az ortodox egyház autonómiájával. Az egyháznak csak akkor lesz valódi autonómiája, ha a politikai mesterkedések lemondanak arról, hogy papi köntösben is megjelenjenek. A liberális koncepció szerint az egyház autonómiája egyet jelent az egyház kommercializálásával. Megröjja azokat a püspököket, akik a politikába elegyednek. Vannak püspökök, akiket nem lehet székből eltávolítani. De ezek számára olyan helyzelet fogunk teremteni, hogy kénytelenek lesznek kolostorba vonulni. Jorga ezután a szekularizált egyház javak visszaadását kéri. Majd jön egy olyan kormányzat, amely kisépri az egyházból a liberális párti erőket.

Az északi gyűlésen dr. Lazar Aurel nagy beszédben fejti ki, hogy a törvény, egyes hibáitól eltekintve, hozzá fog járulni a lelki egyesüléshez, főleg ha a Saguna-féle alkotmányt szem előtt tartják. Ez kell, hogy legyen minden komoly egyházi szervezet alapja. A törvény legelesebb oldalán az a mód, ahogy a püspökök választásáról intézkedik. Az állami ellenőrzéssel az uralkodó egyház autonómiájának fogalma nem egyeztethető össze. Csak a kultuszminiszternek lehet ellenőrzési joga. Csak bizonyos üdvös módosításokkal lehet a törvényt jól alkalmazhatóvá tenni.

Ion Matei és Tripon Gábor liberális képviselők magaslatják a törvényjavaslatot.

Bukarestből jelentik a Radornak: A kamara éjjeli ülésén az ortodox egyház reformjáról szóló javaslat tárgyalását folytatták. Lupas az erdélyi egyház nagybírója szükségleteinek fontosságát hangsúlyozza. Michaelache kifogásolja a javaslatot, mert az egyház továbbra is helye marad a politikai beavatkozásnak. Szükségesnek tartja az egyház morális regenerációját. Lepadatu miniszter megállapítja, hogy a szinódus háromszor vizsgálta felül a javaslatot és ezért komolyságát és kompetenciáját kétségbevonni nem lehet.

Szabadlábba helyezték a volt ugrai főjegyzőt, aki megölte felesége barátját

Debrecenből jelentik, hogy az elmúlt év októberében Katona Imre volt ugrai főjegyző és volt nemzetgyűlési képviselő az egyik berettyóújfalui korcsmában találkozott Varga Dénes huszonhárom éves tanítójával, akit feleségére vont a faluban elterjedt pletykák miatt, melyek szerint Varga Dénes azzal dicsekedett volna a falubelieknek, hogy a volt nemzetgyűlési képviselő feleségével viszonya volt. A fiatal berettyóújfalui tanító a volt nemzetgyűlési képviselő feleségére vonására kérkedve kijelentette, hogy igenis igaz, a falubelieknek ő mondta el, hogy viszonya van Katona Imre feleségével és hogy ezek a hírek meg is felelnek a valóságnak.

Katona Imre — Varga Dénes beismerő szavaival — előrántotta revolverét és több ízben rálőtt a fiatal tanítóra, aki a helyszínen halva maradt.

Ma állott a debreceni törvényszék előtt bírái elé Katona Imre szándékos emberölés büntetével vádolva. Koháry főtárgyalási elnök a védő kérésére zárt tárgyalást rendelt el, amely délelőtti kilenc órától este fél kilenc óráig tartott. Természetesen a zárt tárgyalás eredményéről semmi hír nem szivárgott ki éppen úgy, mint az ítélet indoklásáról sem, miután Koháry tanácselnök az ítéletet is zárt tárgyalás keretében hirdette ki.

A tárgyalás befejezése után Koháry tanácselnök csupán annyit közölt a nyilvánossággal, hogy a törvényszék büntőnek mondta ki ugyan Katona Imrét, azonban nem szándékos emberölés büntetében, hanem csupán a Varga Dénes tanító által elkövetett durva sértés miatt keltetett erős felindulásban elkövetett emberölés vétségében és ezért öt évi fogságra ítélte Katona Imre volt nemzetgyűlési képviselőt, amit azonban a vizsgálói fogsággal kiöltöztnek vett és így Katona Imrét azonnal szabadlábba helyezte.

* Husvétii illatszert és locsolót Barna Miklós Angyal drogériájában vegyen.

* Mária csemege 1 darab 5 lei Benedek és Weiszelné „Eldorádó” Piata Unirii.

Ruhafestés Vegytisztítás

Gőzmosás legszebb és legolcsóbb

a „MERCUR”-nál

Str. Vlahuța (Szt. János-u.) 1 és Baross utca 9. sz.

Jó neve és a család
Tudományt az iskola
Művészetet az Isten
Jó megjelenést, elegáns
ruhákat csak a

For Gentlemen

MINDENKINEK))
részét kell venni a

Humanitas
nagy fehérnemű árverésén,

ahol gyönyörű újrátöltött és női fehérneműk nagy választékban kerülnek árverésre 1. hó 6-án, hétfőn és 7-én, kedden 10 órai kezdettel

— Kiváló alkalom husvétii szükségletének beszerzésére! —

Kiállítás és vásár egész nap

A Népkönyha közgyűlése

A Népkönyha Diósi Lajosné elnöklése alatt tartotta meg évi közgyűlését, amely a tisztikar megújításával volt kapcsolatos.

Az évi zárszámadás elismerő dokumentuma a nagyváradi zsidóság kitartó emberbaráti jóindulatának és jólelkiségének. Évenként, a feli idényekben, mintegy 20.000 ingyen ebéd lesz kiszolgáltva a Népkönyha filantropikus intézménye révén, 5000 ebéd pedig 5 leies díjért. Az ebédek izletesek, 3 fogásuak, heti 4-szeri húsadagolással.

A nemesszivű hölgyek, akik nap-nap után felváltva látogatják a Népkönyhat inspekcio céljából, minden szegény páriát igyekeznek a legjobban ellátni s az a közvetlenség, mellyel a jobb módú s egyszerű smind jobbjárású hölgyek az inszgesekkel érintkeznek, magyarázza és eredményezi az egyre növekedő áldozatkészséget. A Népkönyhának a lefolyt idényben kerek 80.000 leit juttattak az adakozók. Oly szép összeg, amely mindegyik népönyhai rendes és pártoló tagnak dicsőségére válik. Sok-sok szegény gyermeket, aggastyánt és keserűképtelent lehet ebből rendes éledelehez juttatni, különös tekintettel arra, hogy az ételek előállítására is csak minimális költségre kerül egyes nemeselekű hölgyek közreműködése és önzetlen ellenőrző munkássága folytán.

Az 1924. évi zárszámadás 175.000 leies költségkiadással járt, természetesen ez az összeg különböző bevételekből, mint tagdíjakból, esk. gyűjtésekből és adakozásokból be is folyt úgy, hogy az igazgatási év deficitmentesen záródott, sőt a befolyt alapítványok teljes egészében, eredeti rendeltetésükhöz képest gyümölcsötetés céljából érintetlenül maradt.

A jelentős halálassal emlékezik meg Steiner Viktor, Kohn Salamon, Schön Lipót, Kohn Dávid, Ancora igazgató, Szedő Emil, Deutsch Benjamin és Weisz Lipót urakról, akik a Népkönyhat ingyen kenyérrel ellátták és Lichtmann Miksáné, László Mártonné, Klor Antal, Ifj. Weisz Bernát, Lederer és Kálmán-gyár, Markovits Hermann, Vas Adolf, Moskovics Adolf, Erzsébet malom F. vásárhely, Neumann Zsigmond, Beck Ignác né urnők és urakról, akik nagyobb mérvű természetbeni adományokkal járultak a Népkönyha fenntartásához, végül köszönetet szavaztak: a La Roche és Darvas (Szudrics), Petróczy (Szohodol), Nagyváradi Gőzfűrés, Diósi Lajos fakereszk. rt. cégeknek a Népkönyhának ingyenes tüzfűtő-ellátásáért, dr. Grünstein Bernát ügyvéd úrnak pedig a meglehetősen megszorított ügyész teendői díjtalan végzéséért.

A közgyűlés a zárszámadásokat, valamint a jelentést tudomásul vették és úgy az elnökségnek, mint a számvizsgálóknak dr. Zoltán Jenő, Krausz Béla és Ullmann Arthur úrnak a felmentvényt a teljesített munkáért való köszönetnyilvánítása mellett megadták.

A Népkönyha vezetősége Diósi Lajosné urnővel, mint elnökkel az élen csekély változással maradt a régi. A 3-ik alelnöki állásra megválasztották Radó Samuné urnőt. Az igazgató-bizottság tagjai lettek: Strasser Ignác né és Grosz Gézané. Új választmányi tagok: Lichtmann Miksáné, dr. Faragó Viktorné, Lichtmann Mór né, Hajdu Hugóné, dr. Grünstein Bernát né, Grüner Aladár né, Friedmann Hermann né és Ullmann Félix né urnők.

Három órai tanácskozás után az elnök nő ünnepeltetésével ért véget a közgyűlés.

* Nótás kapitány keverék megérkezett, egy csomag 10 lei Horovitznál.

SZÖVET különlegességeink
felfűzőkre
HAVAS & GRÜNFELD öltönyökre
posztóruház,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

ÚJDONSAGOK

* Bessarabia csatlakozásának ratifikálása, Bukarestből jelentik: Illetékes helyen megvannak gyűződve, hogy Olaszország részéről a bessarabiai egyezmény ratifikálása rövidesen megtörténik. Incutlet római utazása során felvilágosítást kapott arra nézve, hogy az olasz kormány nem távozik addig helyéről, amíg bizonyos külpolitikai kérdéseket is el nem intéz. Ezek közé tartozik a konvenció ratifikálása is, amelynek eddigi késedelmét politikai opportunitás okozta.

* Szombaton és vasárnap éjjeli három óráig hosszabbítható meg a záróra. A nagyváradi kávécsok tegnap délelőtt megjelentek Hansu tábornok helyőrségparancsnok előtt. A kávécsok arra kérték a tábornokot, hogy a jelenleg érvényben lévő egyórás zárórát hosszabbítsák meg. A tábornok kijelentette, hogy általános zárórameghosszabbítást jelenleg azért sincs módjában engedni, mert a nagyheti ájtatosságot a zárórameghosszabbítás zavarná. Ellenben megengedte a generális, hogy szombaton és vasárnap este a kávéházak esetenként kávécsok a zárórának egy óráról három órára való kitolását s így esetben a zárórameghosszabbítás meg is adassék.

* Az ügyészségre tették át a polgármester és Tatu tanácsos konfliktusának iratait. Irtunk már annak idején arról az incidensről, amely a városi tanács ülésén 1924. szeptemberében Bucico polgármester és Tatu Miklós akkori gazdasági tanácsos között játszódott le. Tatu tanácsos becsületsértés miatt pert indított a polgármester ellen és ezt tegnap tárgyalta Chisiu Jenő járásbíró. A tárgyalás megkezdésekor Bucico polgármester kijelentette, hogy akkori kijelentései Tatu tanácsos hivatalos ténykedésére vonatkoztak. Prodan Teodor a polgármester jogi képviselője erre való tekintettel, mivel a per megindítására Tatu tanácsos felettes hatóságától nem kért engedélyt, kérte az eljárás megszüntetését. Popa Péter dr. Tatu jogi képviselője szerint a törvényt helytelenül értelmezik, mert csak olyankor szükséges a felettes hatóság engedélyének a kikérése, ha az inkriminált kifejezések olyan állítólagos tényekre vonatkoznak, amelyek alapján bűnvádi, vagy fegyelmi eljárásnak volna helye. Ebben az esetben közönséges becsületsértésről van szó, amit felhatalmazás nélkül is bíróság elé lehet vinni. Chisiu járásbíró úgy dönt, hogy az iratokat a bíróság átteszi az ügyészségre. Az indokolás szerint a polgármester kijelentése a tanácsos hivatali ténykedésére vonatkozott, nem pedig reá, mint egyénre és így felhatalmazás szükséges. A határozat ellen dr. Prodan a polgármester nevében felfolyamodást jelentett be.

„Ő” ég és föld között

vasárnap délelőtt fél 11 órakor a DORIAN FILMSZÍNHÁZBAN.

* Az Orvos-Gyógyszerész és Természettudományi Egyesület f. hó 4-én, szombaton délután hat órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében szakülést tart. Tárgysorozat: 1. Dr. Klein Ernő: Betegbemutató. 2. Dr. Klein Izrael Sighetul-Marmatiei, mint vendég: Kortári és tünettani megfigyelések a spanyol nátha körül.

* Jó üzletet csinált a város az erdőüzlettel. Jónás Demeter gazdasági tanácsos tegnap referált a városi erdőki-termeléséről. Mint köz tudomásu, a város 159 hold kisajátított erdőt kapott méltányos áron az államtól. A jelentékeny összegű vagyont képviselő erdőségek kitermelését Grünstein Béla fatermelőre bízta a város, aki három parcellában most fejezte be a munkálatokat. A 159 holdon 17.491 köbméter fát termeltek ki. Ezt a fa-

menntiséget a város a piaci áránál jóval olcsóbban, méterenkint 200 leiert vette át a nagyváradi faüzem városi telepén a termelőtől. Ezen a módon a város szép összeget takarított meg, mert a közintézmények évenként 10.000 köbméter fát fogyasztanak. A fentmaradó hétezer köbmétert a város saját árban a tisztviselők rendelkezésére bocsátja. Az idén már a kitermelt fát használja fel a város, s a tanács akciót indít, hogy az állam további erdőségeket bocsásson Nagyvárad rendelkezésére. A város kapott is már egy 37 holdas erdőséget, de ez még nem fedezi a szükségletet. Eppen ezért legalább még száz holdra van szükség, hogy a jövő évre hasonlóképpen rendezkedjen be faszükséglete ellátására a város.

* Bécsben vásárolt a város új tűzoltógépet. A város birtokában jelenleg is van egy autófecskeendő, mely azonban túlhaladt modell s a mai viszonyok szerint nem alkalmazható. A városi tanács megbízta Serac tűzoltó főparancsnokot és Bazilli Mihályt, a villamosmű főmérnököt, hogy Bécsben megfelelő tűzoltógépet vásároljanak.

* Eljegyzés. Kemény Erzsikét Tenkéről eljegyezte dr. Ikervári János Gyuláról.

* A Cion-templomban az istentisztelet péntek este háromnegyed 7 órakor kezdődik.

„Ő” ég és föld között

vasárnap délelőtt fél 11 órakor a DORIAN FILMSZÍNHÁZBAN.

* Husiparosok rendkívüli közgyűlése. Felkérjük az Ipartestület kötelekbe tartozó összes husiparosokat, hogy a jégárak felemelése, valamint új vágóhídi illeték beállítása elleni tiltakozó közgyűlésen f. hó 4-én, azaz szombaton délután 5 órakor az Ipartestület helyiségében okvetlenül teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

* Nehézség az új illeték-fizetési rendszer. Tegnap eltörölték a pénzügyigazgatóság az a helyes rendszert, hogy az illetékek számfektése a befizetőhely mellett volt. Most a második emeleten kell a kérvényt bemutatni s ott számfektet, aztután le kell menni a pénztárba s ott befizetni. Eddig legalább sorszámot adott a pénztár úgy, hogy az ügyvédek és felek tudták, mikor kerül rájuk a sor s addig elmehettek másfele ügyeiket intézni. Most ott kell várni s az időt töltöni. Ezután a félnek fel kell ujból menni a második emeletre s ott bemutatni a befizetésről szóló nyugtát. Ez az új rendszer tarthatatlan s megterheli a közönséget s egészségügyileg is felesleges szaladgálásokra utalja az embereket. A közönség nevében kérjük az adminisztrátort, állítsa vissza a régi rendszert, amely lehetővé tette a gyors számfektést s befizetést, mert a számfektő a pénztár mellett volt.

* Halálozások. Mély gyász érte Péchy Károly nyug. tábornok és hadbíró, neje 59 éves korában elhunyt. Temetése holnap, szombaton délelőtt háromnegyed 9 órakor megv. végbe az Arany János-utcai gyászházban.

Miheli Lajos asztalos iparos 29 éves korában, hosszas szenvedés után, folyó hó 1-én meghalt. Földi maradványait 3-án délután 5 órakor a Centrala (v. Közép) utca 15. számú gyászházba fogják a Rulikovszky-uti sírkertbe örök nyugalomra helyezni.

* Zsámboki Miklós csellóművész. Európa egyik legkiválóbb és legtekélyesebb csellóművészt. Zsámboki Miklós, a budapesti zeneakadémia nagyhírné tanárát sikerült egy estére lekötöni Parlagi Lajosnak. A világhírű művész olyan műsorral lép a nagyváradi közönség elé, amely páratlan lesz a maga nemében. Zsámbokyt Halász László zongoraművész kíséri, aki briliáns játékkal és önálló műsorával is méltó partnere lesz Zsámbokinak, aki most fejezte be európai körut-

ját, ahol mindenütt a világhírű Popper David utódjaiként emlegették. A koncert április 14-én lesz a Katolikus Körben.

* **Jorga lesz a fuzionált nemzeti párt elnöke.** Bukarestből jelentik: Az Adeverul illetékes helyről nyert értesülése alapján közli, hogy a fuzionált nemzeti párt elnöke Jorga lesz, valamint ő lesz a nemzeti párt kormányrajutása esetén a kormány elnöke is.

* **A Rador távirati ügynökség — felhivatalos.** A Rador távirati ügynökség részvény többségét a kormány átvette. A Rador ezzel közvetlen a külügyminisztérium sajtóosztálya hatáskörébe kerül s a mint remélhető, hogy nivóban, hírszolgáltatának pontosságában és gyorsaságában csak növelni fogja renoméját, éppen úgy reméljük, hogy az országnak ezt az egyetlen távirati ügynökséget a kormány nem fogja pártpolitikai célokra felhasználni.

* **A Kath. Kör mai délutánján a jelenkor Jeruzsálemjének az evangéliummal vonatkozásban lévő emlékeiről** lesz szó, vetített fényképek kíséretében. A művészi részében a műsornak a Bleyerné Garzó Adél zeneiskola növendékei fognak szerepelni.

„Ő” és föld között

vasárnap délelőtt fél 11 órakor a DORIAN FILMSZÍNHÁZBAN.

* **Habsburg Lipót — segéd munkás egy filmgyárnál.** Bécsből jelentik: A hetedik kerületi büntető bíróság előtt ma érdekes tárgyalás volt. A járás bíróság előtt, mint vádlott, Habsburg Lipót, a volt Lipót főherceg állott. Habsburg Lipót ugyanis 1925 január tizenhatodikán motorbiciklijével elgázolt egy öreg embert, aki azonban nem halt meg. Lipót főherceget ezért súlyos testisértés címén vonták felelősségre. A tárgyaláson a volt főherceg elmondotta, hogy nős és két gyermeket kell eltartania. Egy filmgyárnál segéd munkás. A vádirat szerint, amikor egy mozgóképszínházból a másikba kellett filmtekercset szállítania, utközben üttette el az öreg embert. Habsburg Lipót a járás bíróság az enyhitő körülmények betudása mellett husz schilling pénzbüntetésre ítélte.

* **Kultúrelőadás.** Péntek este 8 órakor kultúrelőadás lesz a Strada Cuza Vodai Munkás Otthonban.

* **Mária-csemege 1 drb. 5 lej Benedeknél.**

Szülők figyelmébe

Ha szép, finom, tartós, valamint higienikus cipőt akar gyermekének, úgy azt csakis a

„CARMEN”

gyermekcipőszalonban

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.

szerezheti be. Kapható minden szín- és formában a legmodernebb kivitelben szigorú gyári szabott árak mellett 1 éves gyermekkortól 35-ös számig.

A „CARMEN”

női selejtes cipőink

ezentul itt lesznek olcsó árak mellett kiárusítva.

* **A Schönberger és Leitmann-cég ki-egyeztet hitelezőivel.** A törvényszék csődbírósága tegnap tárgyalta a Schönberger és Leitmann-cég kényszerregezési ügyét. A hitelezők többsége elfogadta a felajánlott 35 százalékos kiegyenlítést. A cég passzívja 1.890.050 lei, aktívja 683.915 lei volt.

* **Bérkocsisok szemléje.** Az államrendőrség a szokásos tavaszi bérkocsiszemlének határidejét f. hó április 25-ére, pótszemlének pedig f. év május hó 23-ik napjára állapította meg, mindenkor reggel 9 órai kezdettel a lóvásártéren. Ugyanezzel felhívja az államrendőrség a bérkocsitulajdonosokat, hogy a jelzett időben és helyen a szemlén pontosan jelenjenek meg és pedig minden tulajdonos a bérkocsisával együtt. Előre figyelmezteti a tulajdonosokat, hogy a szemlén csak kifogástalan lovakkal, kocsikkal és szerszámmal jelenjenek meg, mert mindazok, akiknek fogata bármely tekintetben kifogás alá fog esni, a bérkocsisjognak gyakorlásától el fog tiltatni. Prefectur politiei: Căntana, Seful serviciului circ. Horváth.

* **Orvosi hír.** Dr Székely Simon pöstyéni fürdőorvos Pöstyénfürdőről bárkinéki díjmentesen ad felvilágosítást márc. 3. és 4-én d. e. 11—12 és délután 5—6 óra közt. Park-szálló 33. szoba.

* **Egy kiváló román énekesnő hangversenye.** A román művészvilágnak egyik kiváló tagja Veturia O. Ghibu hangversenyénekesnő április 4-én este fél 9 órakor a Kath. Körben hangversenyt tart. A Németországban végzett énekesnő a napokban aratott nagy sikereket Bukarestben, ahol a királynő is meghallgatta. Ghibu asszony egyetlen hangversenye Nagyváradon eseményszámba megy s hisszük, hogy itt is azt a nagy sikert fogja aratni, mint körútjában mindenfelé. A művésznő Mozart, Schubert, Cornélius, Negrea, Faure, Reger, Wagner, Brahms, Brediceanu, Di Ma stb. műveit fogja előadni.

* **Kertész Reklám** női divatúru üzlete Rimanóczy-utcán a legolcsóbb bevásárlási forrás.

* **Halálos salvarsanoltások.** Bukarestben a solvarsanoltástól többen meghaltak. A szigorú vizsgálat megállapította, hogy a német gyártmányú preparátumban mérgező anyag volt. Mint most Bukarestből jelentik, az egészségügyi tanács a halált okozó salvarsan preparátumokat analízis alá vette. A vizsgálat befejeztéig ma zár alá helyezték a Németországból érkezett és Bukarestben található egész salvarsan készletet. Egyébként az a cég, amelytől a halált okozó preparátum érkezett, felkérte a román kormányt, küldjék vissza haláldeklátalanul azonnal, az egész készletet díjmentesen ki fogják cserélni friss preparátumokra. Egyben közölte, hogy a maga részéről is a legszélesebb körű vizsgálatot rendelt el a gyár, bár meggyőződése, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy a preparátumok vagy megsérültek, vagy pedig régiek.

* **Egy hálószoza és egy kocsi-ló kisorsolása.** A sok sorsolás között is nagy érdeklődést váltott ki az a kettős sorsolás, amit április végén rendez Nagyváradon megbízásból a Hegedüs Hirlapiroda. Egy gyönyörű körzsfá hálószozába sorsolnak ki, a bűtör értéke 30.000 lei és 300 drb. 100 leies sorsjegyet bocsájtanak ki. A másik tárgy egy pompás kocsi és hozzávaló ló teljes felszereléssel. Értéke 25.000 lei és 250 drb. 100 leies sorsjegyet bocsájtottak ki. A sorsjegyeknek körülbelül felét már pár nap alatt megvették, a többi még kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* **Lopják a házzámtáblákat.** A házzámtáblákat a város több periferiáján fekvő utcáján pár nap óta rendszeresen lopkodják. Így különösen a Gyár-utcán, Kertész-utcán és Hid-utcán tűnnek el reggelre virradóra a házzámtáblák. Az anomáliára felhívjuk a rendőrség figyelmét.

* **Adakozás.** Veiszlovits Emil ur a Kath. Nővédő szegény-nőnek husvéti lisztellátására ezer leit adományozott, melyért ez uton is köszönetet mond az Elnökség.

* **Egy csizmadia tolvajai.** A nagyváradi törvényszék Manea-tanácsa most tárgyalta azt a lopást, amit Orosz Mihály és Orosz Gábor tolvajok Bulbucă József Holdvilág-utcai csizmadiamesterénél követtek el. A törvényszék Orosz Gábort 5 évre, Orosz Mihályt 4 évre és Balaton Lajos orgazdát 1 évre ítélte.

* **A kereskedelmi és ipari telepek figyelmébe.** Megbízható, aktív, a főváros és vidéki klienturában jól bevezetett bizonyos ipari ügynökök Bukarestből, komoly ipari és kereskedelmi képviselőket keres. Cím: Jacques Kindwald Calea Călarasilor 1. szám, Bukarest.

* **Rézgálic** Nagyvárad és Biarmegye szőlőbirtokosainak rendelkezésére áll 2 vagon 98—99%-os prima rézgálic kilogrammonként 27 lei és 1 vagon mayunga raffia kilogrammonként ma 42 leies árban. Előjegyezni lehet április 8-ig bezárólag a hegybírói hivatalban (Lukács György-utca 15. sz.) kilogrammonként 10 lei foglaló lefizetésével. Átvétel április hóban a teljes vételár kifizetésével. Biztosítva csak az előjegyzett mennyiség lesz. Dr Stokker József, hegyközségi elnök.

* **Orvosi gyakorlatban** 'egjobbban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőket készít Kovács Sándorné (Nilgesz-telep) pályaúddal szemben.

* **NÉMET vízum** Brassóból 48 óra alatt a Hegedüs hirlapdában.

* **Üzletelhelyezés** miatt női kabátok, ruhák, aljak és bluzok, gyermekruhák feltűnő olcsó gyári árban lesznek elárúsítva Modell Áruház Str. Vlahuta (Szt. János) 6. szám.

* **Old England** tavaszi keztyűi és hasrinya újdonságai megérkeztek.

LEGUJABB

A minisztertanács nem változtat a lakbérleti törvényen

Bukarestből jelenti a Rador: Az Adeverul és Lupta című lapok biztos forrásból nyert értesülése alapján kategorikusan közli, hogy a tegnapi minisztertanács határozott az üzletbérletek kérdésében és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lakbérleti törvényen nem változtat. A kereskedők vezetői most az ellenzék vezéreinek támogatását akarják igénybe venni.

TÖZSDE

Zürich, április 2. Nyitás: Berlin 123'43, Newyork 518'56, London 2477, Páris 2700, Prága 1535, Budapest 0.0072, Bukarest 241 egyen., Bécs 0.0073.

Bukarest, április 2. Zárlat: Devizák: Páris 1150, London 1058, Newyork 219, Milánó 907, Zürich 42 egyen., Bécs 31, Prága 645.

Valuták: Font 1030, frank 1155, svájci 41 fél, lira 890, dinár 340, dollár 217, osztrák 30, magyar 29, szokol 635.

Zürich, április 2. Zárlat: Berlin 123'43, Amsterdam 206 ötny., Newyork 518 fél, London 2467, Páris 2695, Milánó 2130, Prága 1535, Budapest 0.0072, Belgrad 836 egyen., Bukarest 242 egyen., Varsó 100, Bécs 0.0073.

Budapest, április 2. A csütörtöki értékpapír-zárlat: Angol-M. 32, Olasz. 20, Rima 135, Belv. Tak. 2750, Első Bp. 142, Urikányi 980, Ganz-V. 1085, Izzó 895, Cukor 2040, Tröszt 169, Magy. H. 390, Osztr. H. 146, Államv. 380, Pesti Hazai 2500, Borsodi szén 102, Fegyver 590, Láng 69, Műtrágya 105, Ofa 465, Leszám. 62, Salgó 518, Kereskb. 1027, Borsod-Misk. 194, Kőszén 3075, Ganz-D. 2340, Lipták 18, Karton 65, Nasici 1805.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Különszobában lakó fiatal-ember mellé lakótárs keresetlik, teljes ellátással vagy anélkül. Cim a kiadóhivatalban. 846

Kiadó üzlet, irodának is alkalmas. Str. Poste 37. Tózsde. 839

Alkalmazás

Önállóan főzni tudó mindenféle kis családhoz 1-ére felvétetik. Cim Sonnenfeld nyomda portásánál. 748

Ügyes gumirozónőket azonnali belépésre keres Boritégyár Str. Pibtorul Grigorescu (Mészáros-u.) 4. sz. 798

Gépmester-tanulót felvesz „Sunie d' dombor nyomda Str. Vlahuța 29.

Rokkant, volt postás (7 gyermekes családapa bármilyen megfelelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 810

Mindenest keres kis család azonnali belépésre. — Polonkay, Str. Vlahuța 28, ud./arban.

Két tanuló felvétetik Sonnenfeld grafikai műintézetbe a könyvkötő osztályába 3-4 középső iskolai képzettség megkívántatik. Jelentkezni az irodában, vagy a portásánál, Strada Printul Carol (Szilágyi D. utca 6. Nyomda. 829

Tanuló leányok felvétetnek Pehkán M. il boritégyár, Pictorul Grigorescu (Mészáros utca. 829

Tanuló fiukat, lányokat felvesz Iványi, Str. Pasteur (Körház-utca) 47. 836

Ügyes mindenest és egy megbízható bejárót keresek. Fándrichné, Strada Alecea Eman. Gojdu (Deák Ferenc-u.) 2., III. emelet, 3. ajtó. 802H

Ügyes megbízható fiatal rosz segéd felvétetik, esetleg erősebb tanuló. Cim a kiadóban. 840

Géplakatos, ki vizsgázott gépezékező is, felvétetik a Köröspati Erdőkitermelő r.-t.-nál, Ep. Ciorogariu (Uri)-u. 16. sz. alatt.

Házvezetőnőnek keres vidékre feltétlenül tisztességes, szerény, csendes természetű és finom lelkületű urat, ki a gazdaságot szereti. Egyedülálló földbirtokos. Cimet a kiadóba kérek 841

Videkre gyermek mellé ajánkozik urileány, vagy gedirónőnek valamely vidéki hivatalba. Cim a kiadóban. 847

Adás-Vétel

Eladó fűszerüzlet Tordán, fűtőren, pompás berendezéssel, áruval, kitűnő fokozható forgalommal. Esetleg tökéletes társ elfogadtak. Megbizott Szabados Győző ügynőskége Turda.

Jókarban levő szezon takaróval, világos és matt ebédő szekrény megvételre keresetlik. Cimeket a kiadóba kérek. 808

Lampaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szirma, himzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készül Nilgész-lep 100/62. szám Schwarzcz-ház. (Repülőhíd mellett.) 188

Oltó-viasz

minden fahoz használható. Kapható: Wurst cégénél, Bv-dul Reg. Ferdinaod (Rákóczi) ut.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár

BAVARIA duplamalátá és **MARCIUSI** (világos kivitelű) söreire.

Mindenütt kapható legjobb minőségű sörök.

Eladó: Központban magánház, hat gyönyörű parkettes szobával; Str. Dr Ion Ciordaș (Berkovits u.) három magánház; Str. B. P. Fásdeu (Hármas-u.) kétkétszobás 280,000; Str. Tache Jonescu (Körös-u.) három lakásos, tüzeléssel, istállósval nagyon olcsón; villák 500,000, 440,000, 260,000, mindenütt átadó lakással. Közel fekvő szőlők 550,000, 500,000, 280,000, 180,000, 160,000, 120,000. Magánpénz kiadó.

Csapó, Str. Academiei No. 6 sz.

A zöldtakarmánnyal és a nagy istálló üzemek

Irta Ereky Károly. — 19 ábrával. Hogyan lehet átalakítani az istálló-üzemeket kapitalisztikus nagyvállalattokká, és hogyan lehet a földtakarmányokat jól konzerválni. Ára 155 lei.

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában

INVITARE. Fabrica de cărămidă refractară, țigla și var alb Martin Lederer S. A., firmă înregistrată din Oradea Mare își va ține la 16 Aprilie 1925 ora 5 p. m. în Biroul Central propriu (Oradea-Mare, Strada Gen. Berthelot No. 6) adunarea generală ordinară a anului 1924, la care să invite onor. acționari cu observarea, că la adunare vor putea participa numai acei acționari, cari își vor depune acțiunile la casieria societății sau la Banca și Casa de Economie Fuzionată din Oradea-Mare, cel puțin cu 3 zile înainte de adunarea generală. Program: 1. Raportul Direcțiunii și a Comitetului de cenzori despre exercițiul anului 1924 și în legătură cu aceasta prezentarea socotelilor finale a anului 1924, a bilanțului, precum și a contului de profit și pierderi, stabilirea bilanțului distribuirea veniturii net și acordarea dispensei. 2. Stabilirea onorariului Direcțiunii, Comitetului de cenzori și a Comitetului executiv. 3. Propuneri conform statutelor. Direcțiunea. — Observare: Bilanțul, Contul profit și pierderi să găsească în Biroul Central al Societății spre vedere publică, unde în orele oficiale se poate vedea de către acționari.

Prima háziszappant

vizsonteladásra havonta 3-4 métermázsa mennyiségben állandóan szállítok. Bővebbet Salonta-Mare, Acs Benedek Toldi-tér 20. sz. a.

Valódi Schweiniurli zöld rovarpor

naftalin, külföldi lackok nürnbergi művész ecetek, valamint összes festék és keféjük a legolcsóbbak

Rosenbergnél

Strada Rimanóczy-utca 2.

Ipárosoknak nagy árkedvezmény.

A cukorbetegnek diétája

400 konyha recipével. Írták dr Lukács Pál és Papp Ferenc. — Ára 140 lei

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában

RÉZGALIC

nagyváradi raktárból azonnal készletből szállítok **prima minőségű garantált 98-99 százalékos rézgalicot** „Phonix” gyártmányt a legolcsóbb napi áron. **STEINER M. ALBERT UTÓDAI Nagyvárad** Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 17. sz. Sürgőncim: Steiner ügynőskége. — Telefon: 179.

Gyors faköböző és árszámító.

Szerkesztette: Krammer Jenő.

Zsebkiadás ára 280 lei.

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

FLORANID

(UreaBASF)

Legjobb trágya kertek számára

BADISCHE ANILIN-&SODA-FABRIK LUDWIGSHAFEN/RHEIN

Beszerezési forrásról és árrol felvilágosítást ad: Brändorf & Mayer, Temesvár. Banathaus IV/27 és L. Staadecker Bukarest Camphengevici 9.

Rózsaburgonya és olcsóbb kapható házhoz szállítva. Spitz, Str. Gen. Mosou (Kert-u.) 1. 807

Egy új gőzmalom olajmalommal együtt azonnal eladó. Balogh Sándor tulajdonos Krasznaházi utca, posta Acás Jud. S. á. 843

Szoba és konyha bútorok elutazás miatt olcsón eladók. Str. Páci (Béke-u.) 7. (Voll püspöki major Godina. Ny

Készlet

24 % kamatra keresdink magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értéstités délután. 406

Pilssé és gouvér munkák nagyon olcsón készünek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22., kapuval szemben Ny

Gobelin, kelim és szmirnát olcsón vállalkoz. Fil-lébe állandó készlet. Cim Str. Pievnei (Timar-utca) 8. sz. 225

Ütővel, bérlet- és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképező-nél. Str. I. C. Bratianu „Szaniszló-utca) 25. Felvételték este fél 8 ig.

Dogg-kutya, valódi faj, nagy termelt számára keresek jó gazdát, aki megbecsülné. Cim Str. Episcop. Ciorogariu (Uri utca) 28. sz. 845

Mindenhez értő varrónő házhoz ajánkozik. Cim: Kuntz Jolán, Str. Dimitrie Cantemir (Beöthy Odón-utca) 49. szám. Ny.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vízumoztat DEUTSONA-futár Utlevelket elintézi.

Román-Magyar Magyar-Román

Ghetie szótár eladó a Hegedűs Hirlap-irodában.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.